

бюджетний процес на рівні місцевих бюджетів. *Фінанси України*. 2013. № 7. С. 44-54.

5. Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плани пріоритетних дій Уряду: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квіт. 2017 р. № 275-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80> (дата звернення: 12.04.2020).

УДК 342.951:351.713 (043.2)

Чайка К.О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Дей М. О., к.ю.н., доцент

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки України одним із основних завдань, яке постало перед державою і підлягає негайному удосконаленню, є становлення дієвої системи управління, зокрема важливим є розвиток контролю за фінансовими ресурсами країни. Крім того, значимості набуває створення ефективного фінансового контролю за діяльністю як державних установ, так і приватних підприємств та організацій, що виходить на перший план у зв'язку з Світовою фінансовою кризою. Сучасна система державного фінансового контролю потребує врахування традицій держави у сфері реалізації державної влади, а також її погодження з загальними принципами, які використовують інші країни, та пріоритетами фінансової політики, які наразі постають перед Україною.

Державний фінансовий контроль в Україні функціонує згідно з чинним законодавством та здійснюється різноманітними органами державного управління та підвідомчими їм організаціями в межах своєї компетенції відповідно до міжнародних стандартів та методичних рекомендацій проведення відповідного контролю. Хоча Україною було прийнято ряд нормативно-правових актів, що визначають порядок здійснення фінансового контролю, зокрема Бюджетний кодекс, Господарський кодекс, постанови Кабінету Міністрів України тощо, проте все ж таки законами не визначено загальної процедури державного фінансового контролю, чіткого переліку органів, на які покладається здійснення державного фінансово контролю, їх статус, функції та повноваження, механізму внутрішнього контролю дотримання та виконання чинного законодавства в системі ДФК.

В Україні формування й розвиток фінансового контроль відбувається за неузгодженістю норм діючих законів та нормативних актів у сфері

відповідного контролю, недостатнім використання розроблених у контрольно-ревізійній сфері світових методик, спрямованих на підвищення ефективності використання державних фінансових ресурсів, порушення норм законодавства учасниками фінансово-економічних відносин та відсутністю належної відповідальності осіб. Таким чином, наявність відповідних проблем свідчить про низьку результативність державної фінансової системи та безвідповідальне ставлення з боку посадових осіб та розпорядників бюджетних коштів відповідно.

Для удосконалення державного фінансового контролю, підвищення рівня його ефективності необхідно розробити і прийняти Закон України «Про державний фінансовий контроль», в якому були б передбачені: чітке визначення державно-фінансового контролю, обґрунтування потреби його існування, види, форми, методи його здійснення; об'єкти державного фінансового контролю (статус Рахункової палати, Державної фінансової інспекції, організацій і установ, що утримуються за рахунок коштів Державного бюджету України, тощо), основні завдання державного фінансового контролю, права і обов'язки працівників органів державного фінансового контролю, організація та здійснення державного фінансового контролю, оскарження дій органів державного фінансового контролю, матеріалів та висновків за результатами ревізій і перевірок, відповідальність органів державного фінансового контролю та їхніх працівників, а також вимоги щодо кваліфікації працівників контролюючих органів [1, с. 338].

Реформування системи державного фінансового контролю, згідно із Концепцією розвитку ДФК на період до 2021 р., необхідно здійснювати шляхом:

- запровадження сучасної системи державного внутрішнього фінансового контролю, яка має забезпечити функціонування у кожному органі державного сектору ефективного внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту;
- законодавчого закріплення відповідальності керівника за управління і розвиток організації в цілому;
- створення єдиного правового поля державного внутрішнього фінансового контролю та методології його здійснення, розробки відповідних стандартів;
- створення належної інформаційно-комунікаційної інфраструктури, посилення публічності та прозорості у системі державного внутрішнього фінансового контролю;
- гармонізації державного внутрішнього фінансового контролю, зокрема вдосконалення методологічного та методичного забезпечення внутрішньо-управлінського контролю та аудиту в органах державної влади та серед суб'єктів господарювання державного сектору;
- організації навчання персоналу органів державної влади, що

здійснюють внутрішній контроль, внутрішній аудит [2].

Крім того, актуальним на сьогодні є запровадження контролю за ефективним використанням бюджетних коштів одночасно з контролем їхнього цільового використання. Це потребує посилення аналітичної функції фінансового контролю і відповідної підготовки працівників контрольних органів, зокрема, щодо здійснення аналізу ефективної реалізації бюджетних програм та надання відповідних рекомендацій під час підготовки бюджету [3, с. 166].

Таким чином, державний фінансовий контроль є невід'ємним складовим елементом державного управління, але існуючі недоліки створюють перешкоду для ефективного управління державною економікою та фінансовими ресурсами. З огляду на це необхідно створювати нову модель державного фінансового контролю шляхом підготовки нормативно-правових актів, врахування іноземного досвіду та особливостей фінансової системи України.

Література

1. Піхоцький В.Ф. Система державного фінансового контролю в Україні: концептуальні засади теорії та практики: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.08. Львів, Нац. акад. наук України, Ін-т регіон. дослідж., 2015. 530 с.

2. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 лют. 2017 р. № 142. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80>

3. Данчевська І.Р. Державний фінансовий контроль використання коштів місцевих бюджетів України: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.08. Львів, Львівський нац. ун-т імені Івана Франка, 2018. 222 с.

УДК 351.72:34.03 (043.2)

Черкавська Н. Р., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Устинова І. П., к.ю.н., доцент

ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

На сьогодні в фінансовій системі України досить важливу роль відіграє інститут фінансової відповідальності за бюджетні правопорушення. Він, як засіб державного примусу, сприяє належному та злагодженому функціонуванню бюджетної системи та покаранні осіб, що порушують положення бюджетного законодавства.

На думку Іванського А.Й., фінансово-правова відповідальність – це міра державного осуду, яка виявляється у нормативному та забезпеченому